

PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYAEditorial Antecedents del 14 d'Abril del 1931. Perquè avui no ?

Sovint, se'ns diu: "No s'ha de mirar mai endarrera. Hem de mirar sempre endavant". Recomenacions, aquestes, bé que moltes vegades siguin fetes de bona fe, no passen, en importància, de la que podria tenir el tòpic més acreditat dels "farmacèutics" que s'apliquen a tots els mals.

Mesaltres, doncs, si que mirem endarrera de tant en tant. La qual cosa, si més no, ens permet de comprovar el camí recorregut. I no solament el nostre de camí; ans bé el recorregut per altra gent. Amb el seu seguit de "viratges" que sovint ens apropen de la unitat amb les forces veritablement nacionals, veritablement socialistes. A més, tenim la íntima convicció de que l'esguardar endarrera en temps útil, pot evitar una lliçó que seria insensat menysprear; del tot necessària per a envestir amb major possibilitat de reeixida en les etapes que se'ns obren al davant i que, vulguem o no vulguem, estem obligats de recorre.

Deliberadament, ens neguem a analitzar, ara certa casos promotors dels que es "refusen" a mirar endarrera. Doncs sabem sobradament que si ho fessin, es trobarien amb llur pròpia imatge a la qual, per por d'haver de parpellejar els "ulls" de llurs consciències polítiques deteriorades, no gosarien mirar-l- fit a fit.

Sovint també, però, ens trobem que entre els que de bona fe difonen el tòpic de "no mirar mai endarrera", acolleixen, en canvi i amb lleugera i alarmant fruïció tot el "nou" que surt amb títol de Programa, sense aturar-se a analitzar si es poden veure conduïts a un camp ara perquè és estèril, a un camí sense sortida, o bé a un precipici políticament suïcida.

A tots aquests, com a tot el nostre poble i amb la tenacitat que ens dona la nostra convicció marxista, els recomanem com a punt de referència avui, l'exemple que fou precursor de la proclamació de la República del 14 d'Abril del 1931: l'anomenat Pacte de Sant Sebastià. Tothom sap que d'aquell Pacte en sortí un Comitè Revolucionari; que, tanmateix, anà a la presó. I un programa.

En aqueix Comitè, que mes tard fou el Govern Provisional de la República, es trobaven homes de dreta, homes de centre i homes d'esquerra; creients, indiferents i no creients els quals, tots plegats, havien fet abstracció momentània de llurs respectives formacions de classe, de llurs respectives conviccions confessionals, d'eventuals incompatibilitats polítiques o religioses.

Quant al Programa, fou d'una admirable simplicitat. Consistia:

Primer.- Proclamació de la República

Segon.- Promulgació de la Llei de Reforma Agrària

Tercer.- Promulgació de l'Autonomia de Catalunya

Tres punts que foren realitzats, sense entrar avui a "dissecar" les interpretacions i febleses que es van produir més tard. No és aquest el nostre actual propòsit.

Un Programa que es proposà reemplaçar les estructures de l'Estat monàrquic per les d'un Estat republicà; d'un Estat unitari i centralista, per un Estat basat en un sistema d'autonomies en principi compronent Catalunya, Euzkadi i Galícia.

Quant a les objeccions que es podran fer sobre les "interpretacions" i "febleses" que es van produir en l'aplicació ulterior d'aquell Programa, sigui'ns permès de recordar una frase d'un alt dirigent polític d'un país que no és el nostre: "una cosa és la Llei -- deia -- i una altra cosa és l'ús que se'n fa. Tot depèn de les "mans" que l'apliquen".

A què, doncs, pot venir la suposada "por" de proposar un Programa avui, amb punts precisos, clars i complets? Que no sigui lloc a equívocs, a especulacions, a defensions més susceptibles d'entorbancar que no pas espases obrint camí vers la democràcia i la llibertat?

Certament, no pretenem pas copiar el Pacte de Sant Sebastià! No obstant, creiem que és útil recordar-lo en mires d'ajudar a clarificar una perspectiva post-franquista.

Puis que l'actual contexte polític de Catalunya, d'Espanya tota, té força semblances amb el contexte general dels darrers anys de la monarquia. En particular, en els seus aspectes republicans. Doncs avui podem dir que encara toquem l'assassinat comès amb Puig Antich, té el poder dir que vintiquatre hores abans del seu esfondrament, la monarquia encara va tornar a tocar-se amb la sang dels capitans Galen i Garcia Hernandez. I amb tot, el Pacte de Sant Sebastià fou prou audaç i eficient.

No fou, en primer lloc, perquè els seus autors van situar-lo a fora de les lleis i de les estructures monàrquiques; perquè propugnava un SISTEMA NOU en l'estructuració de l'Estat plurinacional espanyol. Per això fou acceptat per les immenses poblacions republicanes, obreres, liberals i progressistes de tots els pobles hispànics; per això prosperà!

Per quina raó, doncs, repetim, no hem de mirar avui, de formular i de proposar un Programa capaç de rehabilitar i d'atruir a la lluita les nostres multituds populars? I no solament al marge, ans bé enfrent de tots lleis i de tota estructura del règim actual?

Puig que, per exemple, què i quí podria refusar a Catalunya el restabliment de la Generalitat?

Què i quí podria oposar-se a la renaixença del sistema republicà a Espanya?

Ben entès, cal tenir present -- i no saltar-hi tenir present -- que del 1931 i del 1932 onçà s'ha escolat molta rigua per dessota dels ponts dels rius catalans i dels rius espanyols! I tanmateix, dels "rius mundials" també. Per això, doncs, ens cal veure les formes d'estructura que indiquen, no pas estàtiques, si no dinàmiques; només com a punt d'arribada a la sortida de la nit franquista, com un ajut substancial per a la "sortida" d'aquella nit. I a la vegada, com a punt de partida vers "nous horitzons" de democràcia i socialisme que hem de voler forjar tots plegats.

Ben segur que és en la realització d'aquesta obra alliberadora dels nostres homes i dels nostres pobles, obra de llarga alenada, en tindrem tots el nostre respecte mot a dir i l'ocasió de dir-lo; obra en el curs de la qual no solament podem veure començats els nostres "nots", ans bé i molt especialment, les nostres voluntats patriòtiques i democràtiques de catalans combatents.

En mèrit de què? Al servei de qui?

L'atemptat recírit que va propulser Carrero Blanco, ha tinut, al menys, un efecte polític: trencar l'guerra que protegia la "legitimitat" borbonica fundada per Franco en la persona del "rei" Juan Carlos. I per altra banda, de vetllar de que s'atribuïen el paper de "guaridians" d'una altra "legitimitat": la que donem per expressada en la persona del pare del "rei", Don Juan.

Est i fet, una disputa de família i entre amics de la família. Res més! Una disputa, però, de la qual, sortosament, n'estan absents els nostres pobles. Puis que per a aquesta, la legitimitat monàrquica a Espanya, de tanaval la branca, si mai va existir, ja fou enterrada, de manera irreversible, per culpa, per parasitari i agressiva el 14 d'abril del 1931.

Hi que fos en mig d'una pau que no menaria per haver deixat un rastre de guerres colonials i de guerres civils, de repressions sangnents contra el moviment obrer, democràtic i nacional.

Es evident que el sistema monàrquic a Espanya havia esdevingut nociu per a la convivència pacífica i constructiva d'els nostres pobles; dels nostres homes i de les nostres dones en llur conjunt. El 14 d'abril del 1931 fou enterrat per a sempre un sistema de legitimitat dubtosa i en va nèixer un altre de legitimitat diàfana: la que s'havia forjat en les accions i en les lluites dels ciutadans; la que, a més a més, s'ha vingut forjant sota el propi imperi franquista obstinat a crear la seva pròpia dinastia borbònica, ni que sigui damunt dels mateixos fonaments estructurals terroristes que el mantenen, agraris, militars i eclesiàstics en els quals també recolzava la que fou submergida per l'esclat peninsular clamorós de la jornada gloriosa.

Feliçment, la part meritòria dels nostres pobles viu absent, indiferent a les anades i vingudes que s'han produït en el curs de les darreres setmanes, de Madrid a Estoril i viceversa, dels nostàlgics del sistema monàrquic, dels seus herous en mires de "convèncer el "legítim successor" de l'obligació de reclamar el seu "dret" a l'heretatge del "reino catòlico i social"; la mateixa part de població es troba igualment absent de les cridories dels frenètics "camises blaves" els quals reivindiquen aqueix "dret" per al "noi" D. Juan Carlos de Borbon. Com es troba igualment absent de les "tractacions" que es duen a terme entre "pare i fill" i dels "equilibris" literaris d'un Calvo Serer que sembla no decantar-se per l'un ni per l'altre i "proposa, com qüestió prèvia, la implantació de la democràcia. Quan sap prou bé que aqueixa "sortida" significaria la liquidació històricament arbitrària de la República; quan sap prou bé, també, que la democràcia a Espanya és inconcebible fora del sistema republicà; un sistema dins del qual i a condició que no es sentin ni facin de trabucaires, fins i tot els monàrquics podran tenir-hi llur "mot" a dir.

Es el contrari de la perspectiva que ens ofereixen els que prenen Espanya — Catalunya, Euzkadi, Galícia, Castella, les Illes Canàries i les Balears — com una cosa que els pertany; com si es pogués "traspassar", "comprar i vendre", o bé "donar" de l'un a l'altre; com si es tractés d'un objecte de propietat personal o bé familiar...!

En mèrit de què ? Al servei de quí ?

Com totes les legitimitats, però, la que va nèixer el 14 d'abril del 1931 amb la proclamació de la República Catalana per Francesc Macià i de la República Espanyola per Lluís Companys, no la podriem concebre instaurada una vegada per totes. L'hem de revalidar. L'hem de fer que torni a ser capaç d'impulsar els nostres pobles, els nostres obrers i els nostres pagesos en primer lloc, vers noves i cada dia més justes formes de viure socialment, nacionalment, culturalment... una legitimitat republicana federativa, federal o confederal, recolzant sobre bases democràtiques plènamment i entera; obertes vers el socialisme, signe capital de la nostra etapa històrica.

Puix que, la legitimitat autèntica no la dona pas únicament el seu origen, si no la causa a la qual serveix !

Dedicat als "pescadors" del liberalisme franquista
XX

En tenen un exemple fofaent. I tot nou. El 22 de desembre de l'any passat i de sobte, fou suprimit el Cap de Govern, Carrero Blanco. Un nou Govern fou format l'endemà amb, com a Cap, Arias Navarro, ministre de la Governación de Carrero Blanco.

En tot sistema liberal, aqueixa operació la fa el Cap de l'Estat, prèvia consulta dels representants més importants del país. En el cas que ens ocupa és Franco sol el que ha decidit.

Un observador alemany, Walter Ulbrich, sobre aqueixa qüestió, escriu: "Mentre Franco viurà no hi hauran canvis polítics essencials a Espanya. Els espanyols que n'esperen vers una liberalització, hauran de continuar a fer exercicis de paciència".

Vetaquí una opinió clara i honesta sobre el "liberalisme" franquista !

Desperta t, Catalunya !

I

(Avui comencem la reproducció d'aquesta sèrie de 26 articles sobre la qüestió nacional, que el nostre secretari general, company Joan Comorera, va escriure a Barcelona, del 15 de gener del 1952 al 1er. de març del 1954).

Espanya no és una nació

Espanya és un Estat multinacional monopolitzat per un partit feixista que imposa un règim de colonització a les nacions febles.

La "unidad nacional" dels anomenats Reis Catòlics és una llegenda. Es van casar dos reis feudals i no pas dos pobles. En aquells temps els pobles eren ajuntats, separats, esquarterats, pel bon voler de casaments i testaments reials. Els senyors feudals ho eren tot, els pobles no eren res.

Amb els diners del reialme Catalunya-Aragó, Colom organitzà l'expedició i descobrí el nou món en nom d'Isabel, reina de Castella -- galanteria principesca de Ferran, rei de Catalunya - Aragó. I tan poc reina d'Espanya era i es sentia Isabel, que d'Amèrica en feu un clos tancat de Castella i prohibí als catalans el dret de comerç, navegació i emigració. "Tanto monta monta tanto Isabel como Fernando", diuen que deien aleshores. Mentida ! En la veritable història està escrit que la reina Isabel fou una dona ignorant, de misticisme històric, sense substància històrica, i que el cervell del regnat fou Ferran, el Príncep de Maquiavel. Tantseval !

En la vulgar Història domèstica espanyola, Ferran, de nissaga castellana, és "el catalan", un subjecte esvaït, un príncep "consort", no pas un rei igual, el qual desapareix com un titella de "gran guignol" en morir Isabel. No ho hem vist ara ? El règim feixista ha celebrat a so de tabals el centenari d'Isabel, la "forjadora de la unidad nacional", la santa, etc. Hem sentit parlar del rei Ferran ? La premsa botiflera no en gosà dir ni un mot. Es la veu de l'amo ! "Tanto monta..." Si, però tu cavall i jo cavaller !

Espanya és un nom que, feta abstracció de l'Estat, no diu res, no és res. En canvi són realitats històriques Castella i Catalunya, Euscadi i Galícia, València i Balears, Aragó i Andalusia..., les nacions i les regions ètniques que constitueixen, independentment de llur voluntat, l'Estat espanyol, Espanya.

Per això nosaltres, abans que espanyols, som catalans. Som catalans per naturalesa. Som espanyols per concepció. I perquè la Nació és superior a l'Estat. Car l'Estat, instrument de la classe dominant, desapareixerà en el procés d'una civilització sense classes, justament quan la Nació assolirà plena maduresa. Així, si l'Estat va contra la Nació ens devem a la Nació i hem d'anorrear l'Estat opressor.

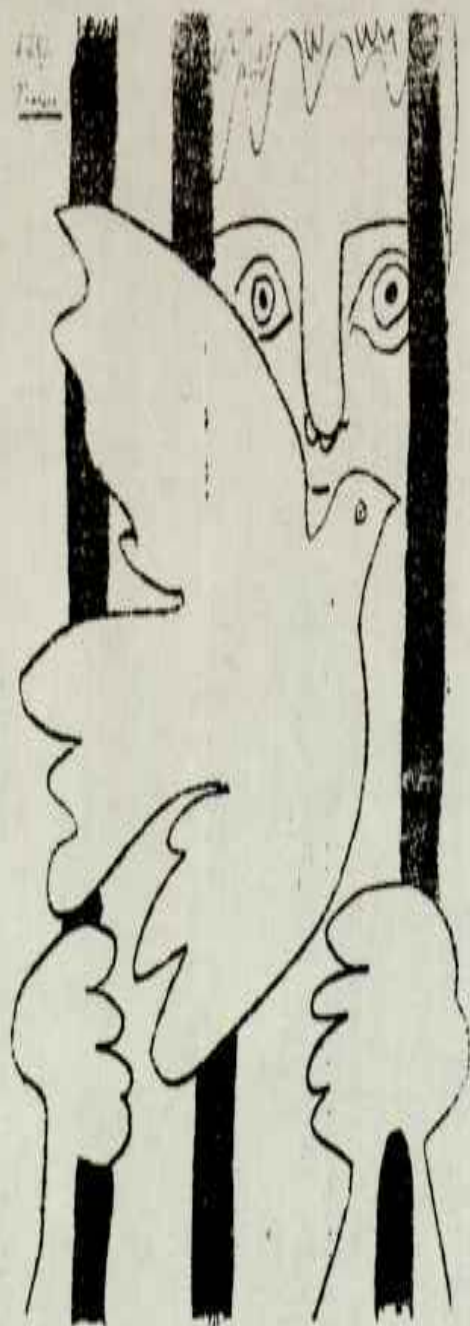
Els catalans som, doncs, absolutament incompatibles amb el règim feixista de Franco i Falange i de qualsevol Estat futur que no ens reconeixerà l'exercici lliure del dret d'autodeterminació, inalienable i imprescriptible.

Barcelona, 15 de gener del 1952

" Els comunistes de la nació opressora han de defensar, sense vacil·lacions el dret a la separació, de constituir-se en Estat independent, de la nació oprimida. Els comunistes de la nació oprimida han de defensar amb fermesa la unió voluntària del seu poble amb els demés, en primer terme amb la nació abans opressora. Això que en principi sembla una contradicció no ho és, puix que per poc que es reflexioni -- diu Lenin -- es veu que, partint d'aquesta situació donada, no hi ha ni hi pot haver altre camí que porti a l'internacionalisme i a la fusió de les nacions, no hi ha ni hi pot haver altre camí que porti a aquesta finalitat".

De "El Problema de les Nacionalitats a Espanya"

Joan Comorera

PAU Picasso mort a l'exili el 8 d'abril de 1973.

EL FOBLE VICTORIÓS

El meu cor és en aquesta lluita.
 El meu poble vencerà. Tots els pobles
 venceran, d'un a un.

Aquests dolors
 seran premuts com mocadors
 fins eixugar tantes llàgrimes vessades
 en solcs del desert, en tombes
 en esgüeons del martiri humà.
 És ja prop el temps victoriós.
 Que serveixi l'odi perquè no tremolin
 les mans del castig,

que l'hora
 arribi al just horari a l'instant pur,
 i el poble ompli els carrers buits
 amb tresques i fermes dimensions.

Heus ací la meua tendresa d'aleshores.
 La coneixeu. No tinc cap més bandera.

PAU Neruda

mort al genocidi de Xile el 24-9-73

El cant dels ocells

Moderat

PAU Casals mort a l'exili el 22 d'octubre de 1973.

CATALUNYA PENSA !

CATALUNYA LLUITA !

CATALUNYA SENT !

PATRIOTISME, DEMOCRACIA I ART, VIVENTS!

TRIPTIC rebut de Catalunya

reproduït en ocasió del 43. aniversari de la proclamació de la República Catalana per Francesc Pujals

Suplement al N.º 7 de "Civilians" - I.S.U. de C.

UAB
 Biblioteca de Comunicació
 Hemeroteca General
 CEDOC

VISCA EL PORTUGAL DEMOCRÀTIC !

L'enfonsament del salazarisme encarnat per Marcelo Caetano i Americo Thomas -- dos subjectes ara conduïts a l'exili sota una protecció que no mereixien -- podrà invitar a nombrosos comentaris i a certs vaticinis quant a l'evolució ulterior d'aquell esdeveniment polític. La veritat és que encara tot és possible.

Crecim, per consegüent, que seria prematur i que no faríem cap bé si, sense més ni més, ens permetéssim alçar campanes de victòria de la causa democràtica, o bé que, per endavant enjudiciéssim amb criteri negatiu el que acaba de produir-se en el país veí, bé que, tanmateix abunden els exemples del que es pot "esperar" en favor de la causa democràtica, de certes "solucions" militars. Puix que, salvant totes les diferències, inevitables entre països diferents atès que cadascun té el seu propi procés històric, davant del Cop portuguès no ens podem estar de pensar, junt amb Portugal, amb la Grècia dels coronels i en primer lloc amb l'Espanya de Franco, països, tots tres incudats en el dispositiu polític, econòmic i militar del Pentàgon.

Bon entès aplaudim sincerament els primers anuncis del nou Govern militar de Portugal segons els quals han estat alliberats tots els presoners polítics i serà revisada, amb esperit democràtic i amb tendència a la descolonització, la política colonialista i militarista que fins ara s'ha aplicat despietadament a la Guineabissau, a Angola i a Moçambic; com aplaudim el que no podia mancar en un tal context: la promesa de restablir les llibertats fonamentals ! És el curs normal de les coses.

Amb tot, però, perquè, en tant que catalans, en tant que espanyols, no ens podríem preguntar, per exemple: quina sort pensa reservar el Govern Spínola al pacte d'aliança implantat entre Salazar i Franco ? Pacte gràcies al qual va funcionar "legalment" la complicitat policíaca d'ambdós sistemes feixistes l'expressió més fefaent de la qual en fou l'assassinat del general Delgado en els mateixos límits fronterers lusitano-espanyols. Puix que, per a nosaltres, el manteniment o bé la denúncia, ni que sigui en sentit únic, d'aquell pacte, serà la prova de la sinceritat democràtica dels nous governants de Lisboa.

Tanmateix, l'enculsiada del salazarisme constitueix un afebliment per al sistema feixista a Espanya; puix que, es produirà on es voldrà, una derrota del feixisme és també en tot moment una derrota per al franquisme. I al revés; una victòria democràtica, es produirà també on es voldrà, serà sempre una victòria nostra.

Doncs, amb les reserves i les aprovacions que el nostre deure a la franquesa ens imposa, la presa del Poder pel general Spínola mereix, pel moment, no tan sols el nostre aplaudiment, ans bé la nostra solidaritat i la nostra exaltació !

26 d'abril del 1974